

HOOGSTANDJE

Tekst Barbara Schilperoort | Fotografie Rob Versluys

Forward, 5,5 meter hoog (realisatie 2001-2002)

Weerslag, 8 meter hoog (realisatie 2011)

REUZEN LANGS HET KANAAL

Er staan er zeven langs het Amsterdam-Rijnkanaal ter hoogte van de Werkspoorbrug bij Utrecht. Reusachtige betonnen kunstwerken van de Nederlandse beeldhouwer Ruud Kuijer. Een bijzonder project, dat zojuist is voltooid.

Overstag, 5 meter hoog, 12 meter breed (realisatie 2006-2007)

Cohesie, Weerslag, Circuit, Forward, Overstag, Bearable Lightness, Chardonnay. Zo heten de zeven monumentale betonnen 'waterwerken' van Ruud Kuijer. Een verwrongen septic tank, een kunststof vijver, een surfplank, een enorme mal van een pijler van de spoorbrug bij Tiel, een vloeistof-container, een badkuip, een doorgezaagde jacuzzi, gebuiste kunststof pijpen, ze dienden stuk voor stuk als mal. Het laatste kunstwerk (Cohesie) staat sinds maart op zijn plek, het dichtst bij de Werkspoorbrug: 40 ton zwaar en ruim 12 meter hoog. Met de wapens van de steden Amsterdam, Utrecht en Bazel als opdruk. Cohesie heeft namelijk als gedachte de internationale spoor- en waterwegen van ons land met Europa te verbinden. Daarmee voltooide beeldhouwer Ruud Kuijer de serie die hij twaalf jaar geleden op eigen initiatief begon.

Industriegebied Lage Weide bij Utrecht is weids. Het Amsterdam-Rijnkanaal is hier zo'n 100 meter breed. De Werkspoorbrug meer dan 200 meter lang. De schoorsteen van Nuon 150 meter hoog. Het gebied vraagt volgens Kuijer om monumentale vormen. Tegelijk wilde hij er een menselijke maat in brengen.

Beton vindt hij een logisch materiaal voor deze plek en voor deze tijd. Kuijer hakt niet in beton maar laat het de vorm aannemen van de mal. Tevoren maakt hij maquettes van bijvoorbeeld een kartonnen wc-rol. Hij bewerkt de materialen voor zijn mal tot ze de gewenste vorm hebben. Dan begint het team van vaklieden (betonvlechter, timmermannen, constructeur, betontechnoloog) het constructieproces: van bekisting tot en met gieten. De grootste beelden zijn ontstaan in de 20 meter hoge hal van voormalige Werkspoor aan de overkant van het kanaal. Een hijsspecialist verplaatste de constructies naar een schip dat ze naar de plaats van bestemming bracht.

Rijkswaterstaat stond eerst aarzelend tegenover het beeldenproject. Later kwam toestemming. Mits Kuijer ook andere sponsors vond. Dat lukte. Zij financierden de nodige 1,5 miljoen euro – deels in natura (zoals hijser Mammoet). Inmiddels heerst algemene – ook internationale – bewondering voor dit grootse project in de openbare ruimte.

Treinreizigers zien (vanaf Utrecht links) bij de Werkspoorbrug de beeldenserie aan hun voeten. Automobilisten nemen de afslag Lage Weide, volgen de Isotopenweg langs de enorme loodsen en de immense bergen zand en puin, negeren het verkeersbord met de aanduiding doodlopende weg. Waar het voelt als het eind van de wereld staan de beelden op een zojuist aangelegd glooiend talud. Op elk beeld prijkt een QR code dat alle informatie geeft. 's Avonds worden ze mooi uitgelicht.